

MAGYARORSÁG

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Helyben: Egész évre 12 kor. **Vidékre:** Egész évre 14 kor.
 Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 csiktoplóczai LÁZÁR ELEMÉR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Budapest, IV., Vámház-körut 8. szám.

Rothadás.

Budapest, szeptember 4.

* A merre nézünk, a merre járunk nappal és álmainkban, a rettentő kép lebeg előttünk: rothadás. A bércevilág levegője; a délibábos magyar lapály; hivatalos szervezetek; társadalmi egyesületek és a családélet: rothadásban. Költészet; barátság; szerelem és Istenhit, ahonnan fakad, — az emberi szív rothadásban. Sem ember alkotta intézmény, sem Isten kezének élő világa meg nem menekülhetett a fertőzéstől, aminek kaput nyitott a 34 esztendősi nemzeti tudatlanság. A természet virágillata és a lélek illata elvész a bűzhödött párázatban, ami felszáll a társadalom nagy teméből és behatol az emberlakokba s bacillusait lerakja a tejfogás gyermek és a mankón járó agg szívébe és fogékony talajra talál mindenütt. Sem a halállal kibékült emberkor, sem az ártatlan embervirág nem bír többé szabadalommal, — még az Isten-bölcsességéből rendelt fogamzás hordozója, az anya sem, hogy mentve legyen a lelki halál bacillusától.

Ilyen a magyar társadalom.

Miért ilyen, hol van a fertőzés forrása? Majd erre is sor kerül. Most a továbbterjedés megakadályozása a főkérdés, mert mindaddig, míg a bomlasztó elem el nem

távolodott, addig örületes gondolat államfelépítésre alapot rakni. Hiszen az állam alapja a közérkölc. Ahol ez beteg, ott nem lehet gondolni sem a fenmaradásra. Minden társadalom, minden állam ezen bomlott meg. Az embercsoportok, a népek melegágya: az erkölcs. Ez az élet; ennek hiánya: a halál.

Hol kezdjük, ki legyen a kezdeményező? — arra igen könnyű a felelet. A dekadens államokban, amidőn megsokasodtak a bajok, — mindig a társadalmi egyesek szövetségéből alakult forum ítélkezett. Amíg a nemzetek testéből egy ilyen tiszta embercsoport kiválhatik, addig van út a haláltól való menekülésre. Ha jobbjai is mindannyian meg vannak fertőzve, akkor a nemzeti élet már csak ideig-óráig tart és elveszett az első rázkódásnál.

De hol van ez az embercsoport? Ezt keresem s amerre nézek, rémképpel találkozom.

Látom a meghunyászkodott nemzetet, amely csak morog, de harapni már képtelen. Egy nagy lomha medve, amelyet cenkek cibálhatnak; amelyet majmok selege ugrál körül. Egy fehetetlen test, amelyet leköpködnek, megrugdosnak a bitangok s még fogait sem meri mutatni, mivel hogy azoknak csak a helye van meg, —

a régi és önmagával folytatott marakodásban régen kihullottak azok.

Ez a szégyenletes meghunyászkodás vérszemre kaptatta a belső és külső ellenségeket s ha eddig rokontalan nemzet voltunk Európa közepén, — ma guny tárgya idebenn, akitől undorral fordul el, mint az erkölcsstelenség fojtó ágától — a művelt nyugat.

Hát meddig türtök még urak? Ti, akiknek hatalmában áll követelni, hogy razzia legyen minden téren, lenn a társadalom legalsó rétegének bünbarlangjaitól, fel az államhatalom szőnyegajtós termeig. De azok előtt a szőnyegajtók előtt se álljatok meg, sőt oda kell első sorban berontani és korbácsolni és söpreni és botozni mindaddig, amíg semmi sem marad, ami e szégyenletes jelerre emlékeztelne. Még a papír tanukat is semmisítétek meg, amelyekből a jövő történése köztörténetet festhetne. Ne piruljon a homloka az ivadéknak, ha majd reánk visszagondol.

De hol vagytok ti magyar urak? hol keressünk? Benéztem és benézek naponként azokba a helyiségekbe, ahol a társadalom legjobbainak kellene tanyázni; benézek az életgonddal küzködők közé; be az ugynevezett független embercsoport világába. Üresség, életcél nélküli ten-

Kinek voltam a vendége?

A Magyarorság eredeti tárcája.

Irtá: Déri Gyula.

Nvári kóborlásaim közben egy vasutállomáson félórát vesztegelt velünk a vonat, mire kiszálltam, hogy majd sétálok egy kicsit.

Egyszerre elkiáltja valaki a nevemet, a nyakamba borul, összecsókol s végül vigyorogva kérdi:

— Ugy-e nem ismered rám?

— Dehogyan nem, — válaszoltam hasonló vigyorgással. Te vagy az a Tihamér, aki bejártad kétszer a világot s minden kikötőben volt egykét szeretőd és töméntelen koresmaadóságod.

— Vége annak cibora! Jóna foglaltam magamat. Megházasodtam, van szép feleségem, három enivaló, kedves gyermekem.

— Hát nekik van-e enivaló?

— Csak nem hinnétek el rólam egy világért, hogy más ember lett belőlem. Azért szépen kérlek, gyere velem és nézd meg milyen mintagazdaságom van itt nekem.

— Hát földesur lett belőled?

— Tehetünk valamit a végzet ellen? Be kell hozzám jönnöd, hogy láss mindent és a tulajdon szemeddel győződjél meg róla. Légy a vendégünk. Legalább egy-két napra. Ha úgy tetszik, egy hétre. vagy egy hónapra. Mentől tovább, annál jobb.

E pillanatban csöngettek, megfontolásra való időm nem volt, a dolog érdekelt és a vonat elindult én nélkül.

Egy kis kétkerekű kocsi ültünk, melyet Ti-

hamér bricskának nevezett, én azonban inkább taligának néztem. A kis városban, melybe beértünk, feltűnt egy fellobogózott emeletes ház; Tihamér megmagyarázta, hogy az a nagyvendéglő és városi Vigadó, alul korcsma, felül táncsterem, melyben ez idő szerint színházat játszanak.

— Mi is ott leszünk. Eljössz velünk a páholyunkba. Legalább meglátod az egész várost.

Öt perc múlva bemutatott a feleségének. A nőcske nemcsak kellemetlen arcú, de kissé erőltettnak találtam a vidámságát s a kora hervadásnak viselte magán a nyomait. Tihamér összecsókolta azzal a lelkesedéssel, amelylyel engemet az imént, azzal kirohant s behozott egy nagy kanecst, meg két poharat, s mikor én a mintagazdaságát emlegettem, ő mindig töltött, de mozdulni nem akart.

— Tudod, még mindig nem türhetem magam előtt a telt poharat, de nem türhetem az üressét se.

— Ebben is legjobb a középut — szoltam, hogy éppen mondjak valamit.

— Ugy van, folytatta; és ez a középut az én torkomon vezet keresztül.

Egy óra múlva kezdődött a színház, az aszszonyka ezalatt derékba fűzte magát, Tihamér karonfogta s megindultunk.

Az első felvonás közepe táján egyszer csak hozzám hajolt.

— Ezt a darabot éppen tizedikszor látom. Inkább lemegyek a vendéglőbe, úgy is van ott egy kis dolgom.

Azzal eltűnt. A negyedik felvonás vége felé az asszony leküldött az uráért. Tihamér ott ült egy huszárhadnagy mellett és beszélt neki Ausztráliáról, a Fidzsi szigetekről, az északi sarkról,

mint ha se én, se a felesége nem is volnánk a világon. A hadnagy meg hallgatta nagy komolyan s minden öt percben koccintottak.

Tihamér aztán fölment, engem lenhagyott s megígérte, hogy előadás után lehozza a feleségét és együtt vacsorálunk.

A hadnaggyal tehát egyedül maradtam. Jó fiúnak látszott, mert rögtön teletöltött egy harmadik poharat, megkínált s aztán várta, hogy én is tartam szóval. Beszéltem neki, míg csak meg nem indult a közönség, kifelé a színházból, ekkor elállt a szavam és vártam Tihamért.

— Nem fog eljönni — szólalt meg ekkor a hadnagy a szilárd meggyőződés hangján.

— Miért nem?

Most már vérfagyasztó volt a nyugalom, melyel válaszolt.

— Mert megígérte.

— Hát akkor hol fogok én aludni ma éjszaka?

— Nálam.

— De hiszen ön jóformán nem is ösmer.

— Már pajtás, akár ösmerlek, akár nem, te az én vendégem vagy. Légy a barátom is! Szervusz.

Elérzékenyedve szoritottam kezét a jó fiúval és fényesen megvacsoráltunk.

Ejféltájban fizetni akartam, de a hadnagy elkergette a pincért.

— Hogy is ne! a vendégem vagy; itt mindent én fizetek — de majd csak később!

— Csakhogy, kedves hadnagynom, én egy hét óta uton vagyok, a szemem leragad, a fejem meg mázsaszámra kívánkozik a föld felé.

Akár a falnak beszéltem volna. Két órára járt már, akkor a vendéglős kiküldött bennünket.

gödés; undorító közöny; szükkeblőség, könyörtelenség mindenütt. Látom, halom a közvélemény szintjét: a magyar sajtót, amelynek tulnyomó tömege nem a bajokat kutatja, de sokasítja. Hallom az elfojtott düh hangját; látom az összeszorított öklöket s a harag könnyét a szemekben. De sehöl sem látok olyan férfiakat, akiket igazi szeretet vezet cselekvéseikben.

A gazdag ur elfeledkezett, hogy volt egykor olyan szeretet is, amely egyetlen fény megvalósítására oda adta egy évi jövedelmét. A független közép osztály a legrettegőbb gondatlanságban örli le napjait; a magas hivatalnok hallgatja a morajt és nem ért meg belőle semmit és ez természetes; a sajtónak egyetlen gondja: a megélhetés. És mindezt a borzalmas történetet, amit a mindennap a felszínre kavart, sok millió veszendő lélek nézi és várja a megváltást.

Hol vagytok urak? Az első tény várakozik reátok, hogy becsüljétek meg önmagatokat s rázzátok le magatokról az utatokban álló szennyet.

Nyíljon ki szemetek valahára, hogy lássatok s látván, az a fürtelem, ami körülvesz, adjon lélekerőt: szembe nézni férfiasan a veszélynek, ami a nemzetet, de az egyént is, bármi biztonságban érezze magát most, már végveszélylyel fenyegeti.

Feladatul tűztem ki magam elé, ostorozni mindent, ami nemtelen, ami a nemzet jövőjét veszélyezteti. Feláldoztam mindent: az egyéni életet; a családi nyugalmat és egy pillanatra sem gondolok arra, hogy ez a legmagasabb ár; hogy talán napok múlva a fizikai életet is követelni fogja.

Tegyen hasonlót, aki szereti fáját. Fogjatok csak kezét arra, hogy a reá tapadott szennytől szabaduljon a társadalom.

Budapest, szeptember 4.

A balatoni hajózás. A balatoni gőzhajózásról említettük a napokban, hogy a gőzhajózási járatokkal nincs megelégedve a közönség. A Balatoni Gőzhajózárság maga is belátja ezt és azzal menti magát, hogy három gőzhajójával nem képes a forgalmat lebonyolítani, nem indíthat annyi járatot, mennyit a viszonyok igényelnek. Viszont több hajóra nem telik a társulatnak, sőt így se bírja és szubvenciója fölemelését kéri a kormánytól. A kereskedelmi miniszteriumban most ankté is volt a balatoni gőzhajózásnak e tarthatatlan állapota ügyében. Megjelentek az értekezleten az érdekelt vármegyék és társulatok küldöttei is. Gonda Béla műszaki tanácsos vezette a tanácskozást, melynek a következő eredménye volt: Megállapodásként kimondotta az értekezlet vezetője, hogy a hajók létszámát ötre kell felemleni, hogy ezeknek naponként mind a két oldalon és kisebb közönségek hosszjáratait kell végezniük, hogy a vitelbért le kell szállítani és a hajók járását úgy kell beosztani, hogy minden egyes balatonparti telepről a másik telepre egy napon belül meglehessen fordulni. E teltételek betartása mellett tíz évre szerződést kötni hajlandók Veszprémmegeye és Somogy megye hat-hatezer és Zalamegye évi tízezer korona szubvencióval. A többit a Déli Vasut, a bencés apátság és az állam adja. Legalább 66.000 korona szubvenció szükséges, hogy a Balatontavi Gőzhajózárság fenállhasson. Ha öt hajót fenartani nem képes, bocsássa vállalatát az állam rendelkezésére. Kimondták azt is, hogy ez állapotokat ez év végéig okvetetlenül rendezni kell.

A közös függő államadósság kimutatása. A közös függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben, 1902. évi szeptember hó 1-én tartott 11-ik ülésében, melyen magyar részből Eszterházy Miklós Móric gróf, Angyal József és Belitska Béni vettek részt, az államjegyek forgalmi összegét 1902. évi augusztus hó végével következőnek találta: 5 frtos államjegyekben 3.279.815 frt, 50 forintos államjegyekben 588.850 forint, összesen 3.868.665 frt, mely összeg az 1899. évi XXXI. t.-cz. értelmében közös költségen váltandó be. Az államjegyek forgalmában f. évi augusztus hóban semmi változás nem történt.

Rossz omen.

Budapest, szept. 4.

A hangnem, ahogy a dologba kezdünk, nem vág éppen össze a rovat természetével, dacára ennek azonban, oda fogunk kilyukadni, ahova kell.

Már az ősi indus istenek idejében az ember — az embernek legalább fizikai lénye — halandónak bizonyult be, vagyis kinek-kinek, a földi élettel való leszámolása után egy más világba kellett átköltözködni. A költözködés herce-hurcával jár s pénzt kóstál. Pénzt akkor is, ha nem valami messzire kell vinnünk a sátorfánkat. A bőlesekrol ne beszéljünk, akik mindenüket magukkal hordván, nincs szükségük egy rozszant talicskára se, vagy egy hordóba is meg tudnak huzódni, mint Diogenes, ha fejük fölül a tulajdon házukat elköttyavetyélik. Tehát a költözködés pénzt kóstál. Pénzt akkor is, ha a vándorlás távolsága nem vetekeedik a darumadáréval, mikor ez teszi át szállását ősz tájékán egy más vidékre. Mennyivel többbe kerül e költség, ha akkora utat kell megtennünk, mint amekkora a lét és nem lét, a virulás és enyészet birodalma között elhuzódik. Sok ember is van, aki abból a fuvarbérből él, amibe ez ut távolsága kerül s még több, aki az uti felszerelés árából. Pap, harangozó, szövetgyáros és koporsógyáros, sírásó és sírkőfaragó. Hát a temetési vállalatok tulajdonosai s azoknak mindenféle alkalmazottjai? Kik azok, akik kirugják még a széklet is maguk alól, ha sokat szól a lélekharang? Egy szó, mint száz, a halandóság fizikai törvényéből következő földi életből való kimulás olyan üzleti haszonnal járó pénzforgalomnak kuforrása, amelyből nemcsak hogy sokan keresetforráshoz jutnak, tehát életet merítenek, mint az egyes csillagtek a vonzó és taszító erő törvényénél fogva egymásból, de amelynek súlya számot tesz országok közgazdasági mérlegében is. És ezzel oda is lyukadtunk ki, ahová akaránk.

Magyarország még koporsó ára fejében is többet mint 600 ezer koronát juttatott eddig évenként a külföldnek és pedig Ausztriának, a kedves és jó szomszédnak. Bolygónk körforgásának keresztény időszámítás szerinti 1902-ik évétől kezdve azonban ez a summa is ránézve elveszett. Az ez összegből kikerekedő munkabérből ezután nem az ő munkásai söröznek a Práterben, hanem a mieink a Tátra-mulatóban, de a pénz itthon marad így is legalább. De nemcsak ez összeg, ami elveszett ránézve, több is ennél.

Csak hogy végre ágyba kerülök, gondoltam vidáman és belekapaszkodtam a hadnagyomba. Egyszer megáll velem egy kivilágított ablak előtt s bekopogtat.

— Itt lakol?

— Hogyisne! Ez itt a Fekete kutya!

Láttam, hogy hiába lenne minden ellenkezés és bementem. De ugyan hova is mehitem volna máshová?

Csak hogy a Fekete kutya nem az egyetlen táblára pingált vadállat volt abban a városban; voltak ott különböző arany és fehér bárányok, egy kék medve, vörös rák s a hadnagy mind-ezeknél sorban vizitelt, így aztán mikorra hazértünk, éppen négy óra volt.

Az eget sűrű komor fellegek takarták, miért a szobában még sötét volt.

Mikor beléptünk, egyszerre valami csattanás hallatszott, arra talpra ugrott egy ember és megszólalt:

— Parancsoljon, hadnagy ur!

— Fogod a kancsót és fölvered a koresmárost. Egy-kettő! és ismét suhajtatta a nádpálcáját.

A bor megjött, én lerogytam egy székre és szunyókálni kezdtem.

A hadnagy belenézett a lámpába és kihörpintette a kancsót félig.

Akkor sirva ráborult.

— Pajtás, én vagyok a legnyomorultabb em-

ber a világon. Tudod-e, hogy én két esztendő óta sohase tudok éjjel aludni?

— Hogy ma nem tudsz, azt látom.

— De hát azt tudod-e, hogy miért nem tudok?

— Ha megmondod.

— Én nagyon szerencsétlen ember vagyok. Három jó barátom volt, mind a kettőt megöltem. Gyilkos vagyok, négyszeres gyilkos. Ha behunom a szemem, mindjárt látom az arcukat. Látom a holttestüket, amint előttem fekszenek a koporsóban. Néha kikelnek a sirjukból és megfenyegetnek a csontváz kezükkel. Látod, most is ott a szögletben, látod, látod azt a rémalakot? Fehér lepedő van rajta... ott... ott, a szögletben!

— Nincs itt semmi pajtás, akartam megnyugtani és oda álltam a szögletbe.

— Oh köszönöm, hogy elűzted. Talán ma nem jön többé vissza!

Azután lehajtotta a fejét és zokogott.

— Tudsz vivni pajtás? — kérdezte hirtelen fölugorva és a szeme vadul forgott.

— Tudok egy kicsit.

— Egy kicsit? Lásd ez a mai nemzedék büne. Lusták vagytok megtanulni a kardlorgatást, azután mindig a pisztolyt választjátok és ezért kellett nekem is ötszörös gyilkossá lennem. Ezért.

— Pajtás ez mind igaz lehet, szóltam csöndesen. De én ma hozzád aludni jöttem.

— Jól van cimborá, mindjárt lefekszünk, de előbb megakarlak tanítani egy vágásra. Egy olyan biztos vágásra, amivel menthetetlenül levágysz mindenkit. Én soha sem szoktam elhibázni. Még ha nem akarom is, akkor is biztosra veszem, úgy rájár már a kezem. S a falról leakasztván két nehéz lovassági kardot, az egyiket nyugalmasan a kezembe nyomta.

— Hát a maszk, a kesztyű, meg a mellvéd hol van? Kérdem kíváncsian körül tekintve.

— Paperlapa! szólt a hadnagy. Uri ember nem öltözik fel mint egy komédiás. Én csak így, őszintén szoktam gyakorolni magamat, sohase használok kesztyűt se, de rá is áll a kezem.

— Véd magad! Vigyázz!

Láttam, hogy a helyzet válságossá vált és gyorsan elhatároztam, hogy hadnagy barátomat a legkomolyabban fejbe vágom, amint bolondozni kezd.

De amint kiálltam. humanusabb eszmém támadt. Megforgattam tudniillik a kardot s az asztalon álló petroleumlámpát úgy derékon vágtam, hogy darabjai csörömpölve hulltak le az asztalról.

A petroleum persze kifolyt belőle, szétömlött a padlón és szépen lángolni kezdett. En az ablakba ugrottam és fölkiporodtam. Hadnagy barátomat hirtelen elhagyta a delirium, kiejtette

BUTOROK

egy készpénzért, mint részletfizetésre legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók

Ehrentreu és Fuchs Testvéreknél.

E lapra hivatkozók tíz százalék engedményben részesülnek.

Budapest, VI., Teréz-körút 8.

(Andrássy-ut közelében.)

Nagy képes árjegyzék ingyen

Piacot is hódítottunk el előle. Elhódítottuk *Triesztet, Görzöt, Olaszország* egyes városait, *Boszniát, Szerbiát és Galiciát.*

A gyár, amely ezt megtette, maga is külföldről szállította nekünk eddig a koporsókat, de mivel sikerült neki Magyarországon elég tágas piacot szereznie s a fennebb említett idegen piacokat is meghódítania és hogy magyarországi vevőivel közvetlenebb és könnyebb érintkezésbe is léphessen, felállított és berendezett nálunk is egy gyárat s az említett piacokat is tőlünk látja el. Munkásai idevalók s az anyag, amit felhasznál, szintén magyar termék. A fát Erdélyből szállíttatja. A gyár üzemét ez év június havában kezdette meg.

KÜLFÖLD.

A német vámtarifa. A német kormány immár egyezkedni óhajt a pártokkal, hogy javaslatának legalább egy csekély töredékét törvényre emelje. De ez egyezkedés ugyán nem sok eredménnyel kecsegtet. A német centumpárt szeptember 1-én értekezletet tartott, amelyben véglegesen állást foglalt a vámkérdés ellen. A jobboldali pártok is tanácskozást tartottak, melyben a konzervatív párt tüntetőleg nem vett részt, mert köztük igen éles differenciák támadtak a vámkérdés dolgában. A mérsékelt elemek hajlandók volnának ugyan egyezkedni, de a mezőgazdák szövetsége hallani sem akar semmiféle egyezkedésről. — A javaslat előreláthatólag megbukik, nem csekély öröme a magyar gazdaközönségnek, melynek termékeit a vámjavaslat oly magas vámoikkal akarta sújtani, hogy állat és gabonakivitelünket teljesen lehetetlenné tette volna. A német ellenzék belátja azt, amit a kormány belátni nem akar, hogy az esetben, ha ők a mi nyers-termékeink bevitelét a magas vámoikkal megakadályozzák, tönkre jut a német ipar, mely fájdalom, nálunk Magyarországon — még mindig nagy velesenyjárás a magyar iparnak. Mert ez esetben mi is oly magas vámmal sújtanánk a németországból beözönlő iparcikkot, — hogy azt eladni itt nem lehetne.

Az olasz politika. Az olasz király látogatásai a cárnál s Vilmos császárnál, valamint az olasz hajóraj konstantinápolyi vizitje harcias magyarázatot ad az olasz politikáról. *Colombo* olasz tengernagyot ugyanazon napon küldték Sztambulba, amelyen az olasz király Berinbe érkezett. Ez azért történt álli-

kezéből a kardot s mint egy macska felmászott a ruhásszekrény tetejére.

Aztán megszólalt lágy fuvola hangon.

— Edes cimborám, végünk van! Ide rekedünk, meg fogunk sülni, mint a karmonádi!

— Ugy kell neked! — szóltam kárörvendve. Aki annyi embert megöltél, ime itt a büntetés, most te fogsz elveszni nyomorultul.

— Edes cimborám, rugd errébb az asztalt. Arra rálépek, és kiugorhatunk mind a ketten az ablakon.

Az asztal csakugyan közel volt hozzám, s én éppen oda akartam tolni. A tűz t. i. ekkor már a butorokba kapott bele, a padló egy lángtenger volt és a szekrény is pattogni kezdett.

— Tszítsd hát, edes egyetlen jó cimborám!

— Hát hány embert is öltél meg te gyilkos? — kérdeztem sötéten, mint a bosszuálló végzet.

A hadnagy bosszusan kiáltott rám:

— Ölt az ördög egyet is! Akiket én megöltem, azok mind elevenen szaladgálnak az utcán! Csak told már azt az asztalt!

A következő pillanatban mindketten kiugrottunk az ablakon.

Egy félóra múlva aztán vigan szálltam fel a hajnali vonatra. Azzal azonban még mai napig sem vagyok tisztában, hogy Tihánéknak, vagy a hadnagy barátomnak voltam-e én vendége ezen az éjszakán?

tólag, hogy lássa a világ, hogy Németország és Olaszország együttesen akarják kényszeríteni a portát arra, hogy Törökország zavaros közigazgatását európai színvonalra emelje. *Polubó*, kit a török szultán egy fejedelmet megillető pompával fogadott nem egyszerű udvariasságból, hanem azért ment Konstantinápolyba, hogy erre a szultánt figyelmesse és értésére adja neki, hogy Olaszország nem mond le *Tripoliszra* és *Albinára* való vágyairól, hanem rajta lesz, hogy a török monarchia ugy Európában, mint Afrikában megsemmisüljön. A világ megütközéssel fogadja e híreket s azt hiszi, hogy ezen látogatásból semmiféle nemzetközi esemény sem fog kifejlődni.

TÁVIRATOK.

Németek és oroszok.

Posen, szept. 4. Vilmos császár a tartományi muzeumban rendezett díszlakomán az orosz cárra mondott pohárköszöntőjében melegen üdvözölte Cserekov főkormányzót és az orosz küldöttségeket és örömeinek adott kifejezést azon, hogy ma itt megjelentek. Felszólította a jelenlévőket, hogy vele a Németországgal hű fegyverbarátságot tartó orosz hadsereg legfőbb hadurára, Miklós cárra ürtsék poharukat.

A tengerszem ügye.

Zakopanje, szept. 4. Gróf Dzieduszycki Tádénál tegnap este banket volt a választott bíróság tiszteletére. A bíróság tagjai ma reggel 7 órakor kimentek a tengerszemhez, ahol a menedékházat néhány napra a bíróság számára tartották fenn.

Az Arpád balesete.

Fiume, szept. 4. Az Arpád gőzhajó segítség nélkül magától került le a zátonyról. Sérülése jelentéktelen. A hajó Tangerba és onnan Gibraltárba megy.

VIDEK.

Népgyűlés Marosvásárhelyt. Sebess Dénes dr. és Bedőházy János képviselők kezdeményezésére a marosvásárhelyi választók e hó 7-én az önálló vámtérület érdekében népgyűlést tartanak, melyre a fővárosból lerándul Kossuth Ferenc, továbbá Barabás Béla, Rátkay László, Nessi Pál, Lengyel Zoltán, Hentaller Lajos, Rákossi Viktor, Pichler Győző, Ráth Endre, Makkai Zsiga, Molnár János, Vertán Endre és Molnár Akos. A népgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Megnyitót tart Gáspár Gyula. 2. Bevezető beszédet mond Bedőházy János orsz. képviselő. 3. Az önálló vámtérületről beszél Kossuth Ferenc. 4. Vendég képviselők beszéde. 5. Az önálló vámtérület és az iparról beszél Szakáts Péter. 6. Határozati javaslatot nyújt be dr. Sebess Dénes orsz. képviselő. 7. Zárszó, tartja Petri Zsigmond.

Az Allami Tisztviselők Orsz. Egyesületének Tordán szervezendő vidéki köre megalakulása céljából 7-én délelőtt 11 órakor Tordán, a kir. törvényszék főtárgyalási termében közgyűlést tart *Harmath* Domokos elnöke alatt. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Megnyitó után a központi végrehajtó bizottság körlevele és alapszabálytervezetének felolvasása; 2. a tordai kör megalakulása; 3. a tisztikar és választmány megválasztása; 4. indítvány az «Országos Egyesület» alakuló közgyűlésén leendő képviseltetés tárgyában.

Villamos világítás Nagyváradon. Ma kötötték meg a végleges szerződést a budapesti Ganz-féle villamossági gyárral, Nagyvárad világítása ügyében, a kereskedelmi miniszter szakértőjének közbenjöttével. A részletes tárgyalás során a szerződés lényegesebb pontja, hogy az egész műnek jövő év szeptember hó 1-ig készen kell lenni, vagyis üzemképes legyen ugy, hogy 1903. december hó 15-ig a próbákat is megtarthassák. A gépek berendezése iránt Hollos József főmérnök újabb javaslatot terjeszt be a bizottságnak. A délutáni tárgyalás során még a szerződésnek azon pontozatait bírálták felül, melyek a kölcsönös érdekek megóvásáról szólnak.

FŐVÁROS.

— Szabályzat a tandijakról. A tandijakról szóló székesfővárosi új szabályzatot a belügyminiszter jóváhagyta, kivéve azt a részt, amely az elemi iskolai felvételi díjak hováfordításáról s a kisdédóvokról rendelkezik. Ezekről később fog határozni. A szabályzat jóváhagyott részének a végrehajtása azonnal megtörténhetik.

— A főváros adománya. A tanács ma a Torda-Aranyos megyei Asszonyfalva község tűzkárosultjainak 50 koronát küldött segélyképp, az Ungmegyében levő Ördög-Pomba, Prekoza és Kolibabóc jégkárosultjainak pedig 100 koronát.

— Szegény-ügy. A kerületi előljáróságok nyilvántartása alatt július hó végén 7836 szegény állt; ezek közül tényleg 3150 segélyben részesült, még pedig 2405 állandó havi segélyben részesülő egyén közt 22045 korona segélyt osztott ki, 543 szegény pedig 2242 koronányi rögtöni segélyben részesült. A kerületi orvosok 614 fekvő és 1866 járó beteget kezeltek, a kerületi szülésznek 47 esetben segélyeztek szegény szülőket. Az ingyentemetések száma 60 volt. A kerületi előljáróságok közvetítésével magánosoknak helyben dajkaságba, vagy szoptatásra kiadott gyermekek száma 1220; vidékre 29 gyermek helyeztetett el. A fővárosban létező 8 szükségilakás családi szobáiban 421 felnőtt egyén és 543 gyermek lakott. A közös éjjeli termekben 3804 egyén halt meg. A szegényházakba 5 egyén, az árvaházakba 6 gyermek vétetett fel. A két szegényházban 1274 egyén, az árva- és szeretetházakban 311 gyermek volt elhelyezve.

— Ruhaszállítás a szolgaszemélyzet részére. A tanács a mai ülésében elhatározta, hogy a szolgaszemélyzet ruházatának a szállítással a szabóiparosok szövetségét bizza meg.

Horvát statárium.

— A «Magyarság» tudósítójától. —

Zágráb, szept. 4.

Öt éven belül másodszor hirdettek statáriumot Horvátországban. Az első rögtönítélő bíróság halálra ítélte és ki is végeztetett Ogulinban két tettenkapott gyújtogatót. Félős, hogy a mostani statárium is ilyen eredménnyel végződik. Zágráb város egész lakossága lázban, izgalomban, félelemben, ébren töltötte az éjszakát. Az amugy is nagy helyőrséget meg kellett erősíteni és ha a fejvesztett tömeg nem tér észre, akkor rettenetes dolgok várhatók. Hogy a vérszagtól megbolondult csöcselék folytatja-e szörnyű művét, azt nem tudni. Annyi azonban bizonyos, hogy az ellenzéki lapok arra uszítják most a horvátokat, hogy most, amikor a szerbekkel végeztek, végezzenek a horvát kormányval és végezzenek a magyarokkal is. A zágrábi szerbek különben falragaszokat ragasztottak ki, amelyben kegyelemért esdekkelnek.

Azt állítják, hogy a katonaság általában nagyon tartózkodóan viselkedik és sehohsem mutatott hajlandóságot arra, hogy a legvégső eszközökhöz nyuljon. Ma több háziurhoz, köztük olyanokhoz is, akik nem szerbek, fényes levelek érkeztek, amelyekben éjszakára azt ígéri nekik, hogy házukat lerombolják. Kolenko István, az erdészeti akadémia hivatalos szolgálója, súlyos belső sérüléseket szenvedett zavarás közben.

Az ostromállapot ki van hirdetve. A házak falaira, a boltokra és a külvárosokban kiragasztották már a bán rendeletét, amely zendülés, gyilkosság, gyújtogatás, nyilvános erőszakosság, rablás, fosztogatás eseteire szól Zágráb területén és Sterjevics községben. Rikító ellentét ehhez, hogy a házakat, mintha nemzeti ünnep volna, fellobogózták. Bechtolsheim hadtestparancsnok rendeletére Károlyvárosból még három zászlóalj gyalogság érkezik Zágrábba.

Zágrábról jelentik a Magyar Távirati Irodának: A város egészen nyugodt. Minthogy az éjjel újabb rendzavarások nem fordultak elő, a katonaságot a megszállt pontokról visszavonták. A rend fenntartásá-

BUTOR

jobb és olcsóbb, mint bárhol, úgy készpénzért, mint részletfizetésre kapható **GONDA S.** butorraktárában
Képes butoralbum 50 filléres postabélyeg beküldése mellett kapható. A ki ezen lapra hivatkozik, 5% árengedményben részesül.

BUDAPEST,
csakis VII. k., István-tér 7.

ról megint a városi rendőrség gondoskodik. A csendőrséget is visszahívták. Ma délben a szerb bankot ismét fél század gyalogság szállta meg. Néhány idegen lapnak az a jelentése, hogy Károlyvárosban, Vinkovcán, Petrinjában, Goszpićban és Nagy-Goricában is voltak szerb ellenes kihágások, amint hivatalos forrásból jelentik, helytelen. A bán mai nap folyamán érkezik meg.

Előfizetőink figyelmébe!

Szeptember 1-ével új előfizetést nyitottunk

a
«Magyarság»-ra.

Felkérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése e hó végén lejár, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek.

Ha a lap esetleg elkésve érkezik, vagy egy-egy szám eltéved úgy leghelyesebb levelező lapon a «Magyarság» kiadóhivatalát (IV. Vámbáz-körút 8. sz. a.) erről azonnal értesíteni, mely nyomban intézkedik a panasz orvoslása iránt.

NAPIHIREK.

Budapest, szept. 4.

— (Időjárás.) Szeptember 4. Az északkeleti depresszió a Finn-öböl tájára húzódott, míg a magas légnyomás Oroszország keleti részét borítja. Hazánkban az idő tulnyomóan meleg, helyenként zivatarokkal.

Várható: Meleg, száraz idő, elvélve esővel.
Hőmérsék: 24-5 C fok.

— (Személyi hírek.) *Mária Valéria* főhercegnő — mint Brennerbadból jelentik — odaérkezett. A főhercegnő naponta misét hallgat, azután gyakran felkeresi a fürdőt környező gyönyörű fenyveseket, gyermekeivel egyetemben. A legkisebbet, *Mária* főhercegnőt még karján hordja a dadája, egy valsganai szép olasz nő, a többi azonban tutkározva, kacagva élvezi a nagyszerű természetet. *Mária Valéria* főhercegnő a hidegvizkúrát használja s hidegvizzel tüdi fel reggelente gyermekeit is, hogy meg legyenek edzve.

— (A pólai tengeri gyakorlat.) Tegnap általános támadást intéztek *Lisignano* ellen, ahol a Landwehr és a tábori üteg zöme volt. Fél órai heves ágyú és fegyvertűz után fél 7 órakor rohammal elfoglalták *Lisignano*-t. A védők az ágyúkkal visszavonultak a *Monte Vercivana*-ra, ahova az üldöző partraszállított csapatok követték őket. Időközben az öböl déli részén folytatták a gyalogos csapatok partraszállítását. Negyed nyolc órakor a király kíséretével és báró Beck vezérkari főnök a *Miramare* hajóról és *Rajner* főherceg a *Pelikán* hajóról partraszállottak. A király, *Rajner* főherceg, báró Beck vezérkari főnök és *Succovaty* hadtestparancsnok lóháton *Lisignano*-ba mentek. A 87. és 97. gyalogezredék a hajóágyúkkal a *Monte Vercivan* ostromához láttak. Egy órai tüzelés után a tábori üteget elhallgattatták és negyed 9 órakor a magaslatot elfoglalták. A király ekkor a tüzelés beszüntetését rendelte el. Ezután a király a lakosság viharos ovációi közt kíséretével visszalovagolt a tengerpartra és a *Miramare*-yachtra szállt. A hadgyakorlatok befejezése után éles felszerelésű torpedókat lőttek ki, mire a *Miramare* és *Pelikán*-yachtok a királylyal és *Rajner* főherceggel, valamint az egész hajóraj délután 2 órakor a hadikikötőbe hajóztak be. Az összes hajók zászlódszót öltöttek. A délután folyamán a király megsejmelte az arzenált, *Rajner* főherceg pedig a landwehr-kaszárnyát és a tengerész-kaszárnyát.

— (Az amerikai köztársaság elnöke életveszélyben.) Az Egyesült-Államok elnökének életét ma komoly veszedelem fenyegette. Kocsija összeütközött egy villamos kocsival, ő maga csak csekély horzsolást szenvedett, de hogy mily komoly volt veszedeleme, kiténik abból, hogy egy rendőr az összeütközésnek áldozatául esett s a kocsit lovai is elpusztultak. A balesetről New-Yorkból a következőket táviratozták: Roosevelt elnök vadászkocsija, amelyben az elnök és kísérete ült, *Pittsfield* és *Lenox* között összeütközött a villamos vasúttal. Roosevelt elnök csak néhány zúzódást és horzsolást szenvedett arcán. Cortelyon tükár könnyen megsérült és egy titkos rendőr életét vesztette. A villamos vezetőjét és kauluzát letartóztatták. A vadászkocsit lovai elpusztultak. — *Pittsfield*-ből érkezett távirat megerősíti, hogy Roosevelt elnök csak könnyű sérüléseket szenvedett.

— (Vacsora *Biró Lajos* tiszteletére.) A budapesti etimológusok társasága *Biró Lajos* szerencsés hazatérése alkalmából holnap, pénteken este fél nyolc órakor a Muhr-féle vendéglő külön kelyeségében (Kerepesi-ut 44. sz.) díszestélyt rendez.

— (A magyar zászló Amerikában.) Az Amerikába hajózott küldöttség, mely a magyar zászlót vitte, tegnap előtt ért Newyorkba. A zászlóvivő küldöttséget óriás lelkesedéssel fogadták az amerikai magyarok. A küldöttség, mint egy newyorki távirat jelenti, *Hoboken*-ben, Newyork kikötőhelyén szállt partra. Elsőnek a hobokeni polgármester üdvözölte honfitársait. Azután *Gerster Árpád* dr., a fogadó-bizottság elnöke mondott lelkes üdvözlő beszédet, amelyre *Zseni József* válaszolt, aki kezében a kibontott zászlóval tolmácsolta a magyar haza üdvözlését. Ezután az impozáns, mintegy 15.000 főre rugó néparadat a *grand central palace*-ba vonult, ahol fényes ünnepség volt.

— (Ongyilkos kereskedő.) Tegnap délután 5 óra tájban betért a *Baross-utca* 7. szám alatt levő *Abbázia*-szállóba egy urasan öltözött férfi, aki szobát kért. A szobaleánynak meghagyta, hogy csak késő este költse fel, mert fáradt és aludni akar. Alig maradt azonban magára, fegyverdurránás halálra szorította ki a szobából. Mikor berohantak, átlőtt tejjel, vértöcsében fekve találták, holtan. A rendőrség a nála talált iratokból megállapította, hogy az öngyilkos *Markovics Sámuel* aranyosmedgyesi születésű szappankereskedő. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— (A szultán főkocsisa Budapesten.) A szultán szolgálatában szolgál immár 23 esztendeje egy magyar ember, *Felhösi János*, mint udvari főkocsis. Két fiát magyar szellemben akarja felnevelni és ezért felhozta őket Budapestre. Az apa tegnap fent járt *Halmos* polgármesternél s kérte két fiának az iskolába való felvételét. De kért ezenkívül — tandíjmentességet is. Mert bizony sokba került az ut, sokba kerül a koszt, kvártély és tandíjra már nem telik a lényes ábrázatu ur fizetéséből. A polgármester szívesen fogadta a messziről jött embert s megígérte, hogy minden lehetőet meg fog tenni a gyermekek érdekében.

— (Gyászrovat.) Özvegy *Vass Tamásné*, született *Lénárt* Lina e hó elsején Marosvásárhelyt meghalt. *Heller Agoston* dr. a magy. tud. Akadémia rendes tagja és főkönyvtárosa ma reggel meghalt. A halál-eseiről az akadémia külön gyászjelentést ad és a temetésen, mely holnap délután az Akadémia oszlopcarnokából lesz, testületileg vesz részt.

— (Az anya és gyermeke.) Neuzina krassó-szörénymegyei községből az anyai szeretet megható példájáról ir tudósítónk: *Mixich Lajos* horvát-neuzinai földbirtokos nádiedes háza mult hó 30-án, délután 5 óra tájban kenyérsütés alkalmával kigyulladt. A ház kéményére rakott gólyafészek a kéményből kiroppenő szikrától tüzet fogott s ez okozta a veszedelmet. Pillanat alatt lángtenger közepén állott a ház, úgy, hogy mire a tűzoltóság odaérkezett, már csak a szomszédos házak megmentésére fordíthatta minden gondját. A tűz kitérésekor *Mixich Lajosné* éppen édesanyjánál volt látogatásban, aki a szomszédban lakik. Mikor a nő éggő házát megpillantotta a rémület percében első gondolata az volt, hogy két hónapos kis csecsemője az előszobában alszik bölcösjében. Az éggő ház előtt hangos zokszóval kereste gyermekét, majd mikor látta, hogy a gyermek nincsen künn, a biztos halállal dacoló elszántsággal berohant az éggő házba, amelynek teteje éppen akkor sieterege omlott össze zsarátnokká vált javáznival. A kívüli állókban meghült a vér s óriási pánik keletkezett egyszerre. A következő pillanatban azonban ismét kint termett a szabadban a fiatal urinó földokló gyermekével a karján. Édes anyja kiragadta gyermekét a tűzhalálból. A csecsemőnek semmi baja sem lett, az anya azonban súlyos égési sebeket szenvedett a nyakán egy ráhullott parázstól. A tűzkár mintegy 4000 koronát tesz ki, ami azonban megtérül, mert az épület és a berendezés biztosítva volt.

— (A tűzhányó.) A New-York Heraldnak jelentik *St. Thomas*-ból: *Morne Rouget* a *Peléé-hegy* kitérése forró vízzel és piszokkal árasztotta el. *Ajoupa-Bouillon* a folyó szennyes árja és a legördülő kövek elpusztították. A kitérés alatt a tenger iszonyuan háborgott. Egy árhullám az egész part mentén hullámzott. Le Carbetben sok ember vesztette életét az árnban. A kitérés után a sziget keleti végén egy mért-földnél hosszabb terület a tengerbe sülyedt. *Pointe à Pitre*-ből táviratozták a Heraldnak: *Grande Riviera* helység *Martinique* szigetén szintén elpusztult. A francia kormány a sziget északi részéről *Lorrain* és *Le Carbet* között ki akarja telepíteni a lakosságot. Egy másik távirat jelenti *Pointe à Pitre*-ből: A legutóbbi kitérés alkalmával lejátszódott rémes jelenetek ismétlődnek. A hőmérséklet szinte elviselhetetlen a szigeten.

— (A *Peléé-hegy* áldozata.) A *tűzhányóhegy óriási pusztításairól ma borzalmas részleteket hoz a táviró*. A martiniqui rendőrség jelentése szerint a *Peléé-hegy* legutóbbi kitérései alkalmával ezerhatvan ember vesztette életét és ezeröttszáz sebesült meg. — *St. Thomas*-ból érkezett távirat azt mondja, hogy *Martinique*-ből odaérkezett hajók közlései szerint *Morne Rougében* egyetlen élőlény sem menekült a haláltól. *Ajoupa-Bouillon* szintén romokban hever. Mindamellett ott nem pusztult el annyi ember, mint *Morne Rougében*, összesen vagy 200. A sebesültek száma *Ajoupa-Bouillonban* négyszáz. Azt hiszik azonban, hogy ezek közül sok belehal sebeibe. — *Páris*-ba is érkezett a gyarmatügyi miniszterhez *Fort de France*-ból kábel távirat, mely megerősíti, hogy *Morne Rouge*, *Ajoupa-Bouillon* és *Morne-Bondon* az aug. 31-ére virradó éjjel elpusztult. Az áldozatok száma ezer, akik közül nyolcszáz meghalt. Az elpusztult vidékekről az összes életben maradtakat *Fort de France*-ba és környékére hozták. *Fort de France* maga nem szenvedett.

— (A VI. országos gazdakongresszus) rendezőbizottsága most állapította meg a kongresszus részletes napirendjét. E szerint a nagygyűlés szeptember hónap 8-án délelőtt 9 órakor veszi kezdetét *Zselenszki Róbert* gróf rendezőbizottsági elnök bevezető beszédével. Ezután megválasztják a kongresszus elnökségét. Diszelnökök: *Károlyi Sándor* és *Dessewffy Aurél* grókokat, elnökül: *Esterházy Miklós* herceget, *Pálffy István* grótot és *Bujanovics Sándort* kérik fel. Ezután következik az elnöki megnyitó, melyet előreláthatólag a diszelnökök egyike tart meg. *Bujanovics Sándor* pedig jelentést tesz az országgrészi kongresszokról s megállapítják azok határozatait, végül megalakítják az egyes szakosztályokat. Kilencedikén a szakosztályokban való tanácskozás veszi kezdetét. A birtokpolitikai adó- és hitelügyi osztályban, amelynek elnöke *Makfalvy Géza*, al-elnöke *Hertelendy Ferenc* lesz, *Baross János* dr. tart előadást a birtokszerzés és konzerválásról, *Zselenszki Róbert* gróf az adóreformról, *Forster Géza* a gazdasági fejlesztéséről, *Dömötör László* dr. az uszortörvény reformjáról. Az ipari és értékesítési osztály *Széchenyi Imre* gróf elnöke alatt tanácskozik, al-elnök *Lippay Géza* lesz. Előadást tart: *Rubinek Gyula* a kiegyezés és a kereskedelmi szerződésekről, *Szilassy Zoltán* a szövetkezeti értékesítésről, *Bujanovics Gyula* a mezőgazdasági ipar fejlesztéséről. A kivándorlási osztály elnöke *Bedő Albert* dr., al-elnöke *Balás Árpád* lesz. *Buday Barna* a kivándorlás, — *Nyegre László* a bevándorlás szabályozása tárgyában terjeszt elő javaslatokat. Szeptember 10-én bejelentik az osztályok határozatait. Ezen az összülésen *Merey Lajos*: a kizsákmányoló ügyletek és kisemberek védelméről, a szövetkezeti mozgalomról, a gazdaszervezkedésről mond beszédet; majd határozatot hoznak, hogy miként hajtsák végre a kongresszus határozatait. A kongresszust elnöki zárzó rekeszti be.

— (Kecskeméthy levelei.) A híres sikkasztó Amerikából a héten több levelet irt haza, amelyben a vizsgálóbíró tényleg a sikkasztó kezeirását állapította meg. Az egyik levelet a *Pesti Hirlaphoz* intézte, amelyben honvágyról panaszkodik s egy állítólagos bűntársáról tesz említést — s menti a felgyelmi vizsgálat alatt levő előjárót, kiket szerinte semmi mulasztás sem terhel. A második levelet *szüleinek írta Veszpremben* s a harmadik *Gratzl Odön* veszprémi tisztviselő barátjának. A leveleken newyorki posta bélyegző van, de hogy hol adták postára, az a bélyegző lenyomatáról le nem olvasható. A vizsgálóbíró, *Kendi Elemér*, mindhárom levelet hivatalosan lefoglalta s *Bécsi Béla* rendőrkapitánynak további nyomozás végett átadta, ki tudósítónknak csupán azon felvilágosítást adta, hogy a levél alapján újabb irányba terelték a vizsgálatot.

— (Keleti Gusztáv öngyilkos.) Ma szenzációs hír terjedt el a fővárosban, hogy a tegnapelőtt elhunyt festőművész, *Keleti Gusztáv*, önkézevel vetett véget életének. A hír valónak bizonyult. *Keleti Gusztáv*, ki betegesen jött fel a fővárosba, elkeseredésében jobb halántékába lőtt s veszedelmes sebébe bele is halt. Temetése ma délután 4 órakor volt, az író- és művészvilág nagy részvéte mellett.

— (A *Vörösmarty-szobor* bizottság) holnap pénteken délután 4 órakor ülést tart az *Oththon* helyiségében. A szoborpályázat határideje tudvalevőleg szeptember hó 15-én jár le.

— (Emberirtó hadgyakorlatok.) Riasztó hírről kaptunk ma táviratot. Egy magántávirat azt a hirt hozza, hogy a *Jugosi* honvédségi gyakorlatoknál óriási szerencsétlenség történt, amennyiben az éleslőtényekkel való tüzelés alkalmával 14 embert megölttek, ezek közül több meghalt, a többi pedig súlyosan megsebesült. A vizsgálatot már megindították. Ezzel a hírrel kapcsolatban itt említjük meg, hogy a *Jugosi* honvédségi gyakorlatok alatt harminc embert szállításra szállították a kórházba.

— (Kossuth-ünnep). A fővárosi Kossuth-ünnep rendező-bizottsága Lakatos Miklós elnöke alatt a Saskörben értekezletet tartott, melyen több száz egyesület kiküldötte jelent meg. Az ülés legfontosabb tárgya a szeptember 19-iki kivonulás kérdése volt. A főváros tudvalevőleg déli 12 órára tüzte ki az alapkövetései ünnepély időpontját, mi által csaknem meghiusult az, hogy a polgárság azon részt vegyen. A rendező bizottság azonban ennek elejét vette akként, hogy a polgárság kivonulását délelőtt 11 órára tette s így a főváros ünnepsége után közvetlenül fog a polgárság ünnepe következni.

Az ünnepi menet vezetésére egyhangú lelkesedéssel Polónyi Gézá, a Saskör elnökét kéri föl.

Az egyesületek küldöttei zsufozásig töltötték meg a Saskör nagytermét s úgy az ülések hangulatából, mint az egyesületek egyre szaporodó bejelentéseiből most már kétség nélkül megállapítható, hogy az ünnepség Kossuth emlékéhez méltóan ünnepélyes és díszes lesz.

A rendező bizottság legközelebbi ülése pénteken este 8 órakor lesz a Saskör helyiségében (Irányi-utca 17.).

A rendező bizottság irodája már egész nap permanenciában van ugyancsak a Saskörben, ahova bejelentések szóval vagy írásban intézhetők s úgy a kibocsátott jelvények, valamint Kossuth szobrocskák és ünnepi szavalkatok kaphatók. A Kossuth ünnep női rendező bizottsága kedden délután ülést tartott a Saskör helyiségében, melyen úgy az előkelő hölgyközönség, mint a polgárnők szép számmal jelentek meg. Az értekezlet kimondotta, hogy mindenben csatlakozik a Lakatos Miklós elnöke alatt álló rendező-bizottság programjához, az ünnepi körmenetben testületileg vesz részt és a sirra koszorút helyez. A hölgybizottság legközelebbi ülése kedden délután 5 órakor lesz a Saskör helyiségében, hova a hazafias hölgyközönséget ez uton is meghívja.

— (Rövid hírek.) Szerencsétlenül járt író. *De-réki Antal* vidéki író és színész, sötétkocsizás közben Nagyenyeden kocsijával felborult és lábát törte. — *Boszuálló szerető.* *Krakovin Mari* 32 éves napszamosnő, hogy hűtlen kedvese *Balog Sándor* házát megboszulja, paprikát szórt a szemébe, kit veszedelmes sebével a Rókusba vittek. A harcias asszony ellen megindították a vizsgálatot. — *Eltűntek.* *Táborszky Károly* 35 éves mészáros segéd, *Krabel László* 14 éves tászos tanonc, *Szölösy Mihály* 27 éves kávélegény és *Laposán János* napszamos eltűntek a fővárosból.

x *Csuz és köszvény* ellen elismert legkitűnőbb szer a *Zoltán-téle kenőcs.* Ara 2 korona. *Zoltán Béla* gyógyszerárban Budapest, V., Sétáló-utca és Szabadság-tér.

x *Hölgyeim!* Tessenek megtekinteni a Szent-Lőrinc porcellán festőgyár városi raktárában, Teréz-körút 32. szám alatt naponta beérkezett újdonságokat. Szent-Lőrinc porcellángyár. Városi raktár Budapest, VII., Teréz-körút 32. szám. *Kuhinka István* örökös üvegyárának főképviseleje és egyedüli raktára.

x *Hatschok látszerész* (azelőtt Váci-utca, később Eskü-ut) mostani ideiglenes helyisége IV. Duna-utca 6. Klotild-palota), ahol csak még néhány napig marad ott.

x *Felhívjuk olvasóink figyelmét* Herceg és Horvát Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az «Adria» szállóval szemben létező nődivat-áruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* «Fanchon asszony leánya» a Népszínházban. *Varney* egykor híres operetteje a *Fanchon asszony leánya*, amely 1895. január 3-án került utoljára Budapesten színre, most újból a Népszínház műsorára kerül. A darab repríze a jövő héten lesz s már most javában folynak a színpadi próbák, amelyek során nagy szeretettel próbálja *Javotte*-t, régi jó szerepét *Küry Klára*, *Hernin* szerepében *Vizváry Erzsike* a Népszínház új tagja fog bemutatkozni, ki az Operaház színpadán tartott vizsgálati előadáson, mint a Zeneakadémia növendéke előnyösen feltűnt. Régi jó szerepében *Zephyrin* flótás személyiségét fog *Szirmai Napló* nvtterében sértő módon válaszolt. *Dr. Farkasházi Fischer Zsigmond* a Magyar Hírlap törvényszéki rovatvezetője emiatt provokálta *Latinovicsot*. A felek pisztolypárbajt vívtak, amelyben *Latinovics Ernő* megsebesült s sebének gyógytartama 28 napig tartott. A budapesti büntetőtörvényszék *Latinovics Ernő* párbajvétség miatt egy heti, *Farkasházi* pedig három heti államfogházra ítélte. A kir. ítélőtábla ezt az ítéletet helyben hagyta; a kir. kuria V. büntetőtanácsa ma, *Losonczy Odön* bíró előadása alapján, a semmisségi panaszokat elutasította.

* *Adám és Eva.* A nyári szünet után ma, csütörtökön újból előadásra kerül *Gaston és Serpette* nagysikerű operetteje, *Adám és Eva*, amely gyors egymásutánban került színre huszonhét szer a Népszínházban. *Eva* hármass szerepét *Küry Klára* játssza: e szerepében aratta a mult szezomban egyik legnagyobb diadalát, *Adám-Adamus* és *Saint Adam* szerepét *Szirmai* fogja eljátszani, *Cynthiát* pedig *Dory Margit*.

színházban. *Eva* hármass szerepét *Küry Klára* játssza: e szerepében aratta a mult szezomban egyik legnagyobb diadalát, *Adám-Adamus* és *Saint Adam* szerepét *Szirmai* fogja eljátszani, *Cynthiát* pedig *Dory Margit*.

SPORT.

x *Ügetőversenyek.* Az «Urkocsisok Szövetkezetének» hétfőn kezdődő meetingjére a nevezési zárlat folyó hó 4-én csütörtökön van. Az előjelek szerint nagyobb sportra van kilátás, mint eddig s a szövetkezet, úgy látszik, el van tökéltve végre lábra állítani az ügető sportot. Ajánlatos is, mert az ország ügető-tenyészanyaga jó és nagyszámu, a budapesti közönség pedig érdeklődő és háládatos. Az ország fővárosában legalkalmasabb egy erőteljes ügető-egylet existálása, mely a hazai ügetősportot s a tenyészést irányítsa. Ugy hisszük, hogy az «Urkocsisok Szövetkezet» elérkezettnek látja az időt az egész ügető ügyet teljesen reorganizálni, ami különben az előlebből látható is, mert az ügető-versenyzés az ország egy igen nagy nemzetgazdasági érdekét szolgálja. A versenyek most már kezdenek fellendülni s nagyobb mezőnyökre van kilátás. Mint hírlik, a szövetkezet általában modern építményeket emel az őszi meeting után pályáján s úgy végre az ügető versenyzés a székesfővárosban méltó otthont nyer.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

§ *Az Agrárbank és a magyar állam.* Az Agrárbank kártérítési pört indított a magyar állam ellen, melynek összege sok millió koronára rug. A pör előzményei következők: Az Agrárbank tudvalevőleg annak idején, főleg a magyarországi szőlők rekonstrukciója céljából alakult. A magyar kormány akkor külön törvényben bizonyos garanciákat nyújtott a bank részére a szőlőkre adandó jelzálogkölcsonök és azok kamatainak biztosítása tekintetében. Ezen törvény alapján a bank nyakra-főre adta a kölcsönöket a szőlőbirtokoknak. Ezeknek a helyzete azonban az általános gazdasági válság következtében oly kedvezőtlenül alakult, hogy nemcsak a bankkal szemben, de más hitelezőkkel szemben sem voltak képesek kötelezettségeiknek eleget tenni, úgy, hogy újabban a szőlők egy jó része újra kerül. Az árveréseken azonban oly kis árt értek el, hogy az első helyen bekebelezett bankkölcson sem került meg. Volt eset rá, hogy egy szőlőt egy koronáért adtak el jobb ajánlat hiányában. Természe esen az Agrárbank ezen állapotok következtében érzékenyen károsul és mivelhogy a szőlők ára az utóbbi időben nagyon alászállott, a jövőben nagy veszteségekre van kilátása. Már most az Agrárbank a törvényre hivatkozva, azt követeli a kormánytól, hogy ezeket a veszteségeket neki térítse meg. A magyar kormány azonban a törvény idevonatkozó szakaszait másképp magyarázza és csak bizonyos csekély kompenzációkra hajlandó, míg a bank a teljes tőkét és a kamatokat követeli. Az Agrárbank emellett fogva a bírói utra lépett és egy esetből kitolyólag pört indított a magyar állam ellen, hogy az ügyben bírósági döntést provokáljon.

§ *Trajanosz Germánosz felmentése.* A budapesti görög-keleti egyházközösség lelkésze *dr. Trajanosz Germánosz* háborúságban élt az összes előjáróival. *Lyka Emil* főgondnok még a nyáron megparancsolta *Maraki Miklós* sekrestyének, hogy vegye le a lelkész lakásának ajtajáról «A görög-keleti egyház plebánia hivatala» feliratú táblát. A sekrestyés végrehajtotta a parancsot s *dr. Trajanosz* lelkész ezen úgy megragadott, hogy a főgondnokot és a sekrestyést feljelentette lopás miatt. A büntető járásbírósg azonban felrotette a panaszt, mire az ügyészség megindította az eljárást a lelkész ellen, hatóság előtt való rágalmazás vétségéért. A járásbírósg bűnösnek mondta ki ezen vétségben a lelkészt és elítélte 14 napi fogházra. Az ítéletet a kir. törvényszék helybenhagyta. A kir. Kuria I. büntető tanácsa azonban, amely ma foglalkozott ezzel az ügygel, jogosnak találta *Trajanosz Germánosz* felháborodását és panaszát, miért is az alsóbírósgok ítéletének megsemmisítésével, a lelkészt a rágalmazás vádjára alól felmentette.

§ *Véres pisztolypárbaj.* A mult év szeptember havában a Magyar Hírlap törvényszéki rovatában egy hír jelent meg, amelyre *Latinovics Ernő* volt orsz. képviselő a Budapesti Napló nvtterében sértő módon válaszolt. *Dr. Farkasházi Fischer Zsigmond* a Magyar Hírlap törvényszéki rovatvezetője emiatt provokálta *Latinovicsot*. A felek pisztolypárbajt vívtak, amelyben *Latinovics Ernő* megsebesült s sebének gyógytartama 28 napig tartott. A budapesti büntetőtörvényszék *Latinovics Ernő* párbajvétség miatt egy heti, *Farkasházi* pedig három heti államfogházra ítélte. A kir. ítélőtábla ezt az ítéletet helyben hagyta; a kir. kuria V. büntetőtanácsa ma, *Losonczy Odön* bíró előadása alapján, a semmisségi panaszokat elutasította.

KÖZGAZDASÁG.

A pozsonyi kiállítás.

— A Magyarországi tudósítójától. —

Pozsony, szept. 4.

E hó 7-én nyílik meg a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége által Pozsonyban rendezett II. mezőgazdasági országos kiállítás. Az első Szegeden rendezték, közepén a nagy magyar Alföldnek, szívében a magyarországnak: a második kiállítás Pozsonyban, az ország nyugati, nemzetiséglakta vidékén lesz, egy köhajtásnyira Bécstől.

Mint látványosság elsőrangú lesz; a pozsonyi Dunaliget évszázados fái alatt — anélkül, hogy e fákból csak egy gallyat is megsértettek volna, emelkedik mintegy 70 pavillon.

Ezekben mutatják nyugat és észak Magyarország, a dunántul mezőgazdaságát, házi és népiiparát s néprajzát. A liget fái gyönyörű keretet adnak a kiállításnak, amelyhez a tulsó partról áttehírlék az országban legszebb szobor: *Mária Terézia* bájos szobra.

A kiállítást e hó 7-én nyitja meg *Frigyes* főherceg, a kiállítás védnöke, négy miniszter jelenlétében. Pozsony város ez alkalommal fényes ünnepségeket rendez, amelynek minden mozzanata dokumentálni fogja azt, hogy Pozsony csak nyelvében német, de szívében magyar. Ezt fogja dokumentálni az a hat különböző kongresszus is, amelyet a kiállítás idején tartanak s amelyre az ország minden részéből összesereglik az érdeklődő, a tanulni vágyó — nagyrészt mezőgazda. Első ezek közt a gazdakongresszus, amely azért fontos, mert ez gondoskodik arról, hogy a nemrég lezajlott kivándorlási kongresszusok, köztük a székely kongresszus határozatainak súlyt adjon. Lesz ezenkívül kongresszusa a baromfitenyésztőknek, a gazdatiszteknek, szülészeti, kertészeti stb.

Mint látványosság szintén első rangú a kiállítás. Fénypontjai lesznek: az állatkiállítás, a mezőgazdasági termények kiállítása, Pozsony megye gazdasági egyesületének pavillonja, az erdészeti halászati kiállítás és a gépkiallítás. Nagyszabásu lesz a házi és népiipari kiállítás, amelyet a pozsonyi ker. és iparkamara rendez.

A sajtó meghívott képviselőinek mult hó 31-én mutatták be és ez alkalommal nagy számu újságíró jött le Bécstől is, ami élénk rokonszenyvilámitásokra adott alkalmat.

Még csak azt említjük meg, hogy kedvezményes utazásról, valamint az előre jelentkezőknek olcsó lakásról és élelmezésről gondoskodott a kiállítás agilis rendezősege. Cs. Ó.

Az Osztrák-Magyar Bank kimutatása augusztus 31-ről az ultimó nagyobb pénzzükségletéről ad számot. Nem mutatja ugyan teljes képét a pénzzükségletnek, mert az ultimó vasárnapra esvén, igen sokan szeptember 1-ére hagyták a pénzzszerzést, úgy hogy a jegybank két főintézte tegnap még 13³/₄ millió korona váltót vett át, még pedig Bécstben 10 millió és Budapesten 3³/₄ millió korona értékben. Ennél fogva a tulajdonképpeni ultimó-szükséglet a jegybankkal szemben nem 47-6 millió korona volt, mint a hogy a kimutatásban a váltótárca emelkedett, hanem 61.4 millió korona. E szám azt mutatja, hogy az idén augusztus ultimóján nagyobb volt a pénzzükséglet, mint a mult évben, aminek egyik oka az is, hogy az őszi gabonaüzlet, valamint a cukorüzlet is megindulni kezd. A szükséglethez képest a bankjegyforgalom 47.6 millió koronával emelkedett, az adómentes bankjegy tartalék pedig ugyanannyival csökkent.

A budapesti iparrészvénytársulatok. A budapesti iparrészvénytársulatok száma 181-re rug, ezek közül 167-nek mérlege volt feldolgozható 374-0 millió korona részvénytőkével és 57-7 millió korona tartaléktőkével. Ezen társulatok közül csak 108 zárta le a mult évet nyereséggel és pedig összesen 30-3 millió koronával, amiből 645 osztalékra fordított. A veszteséggel záró társulatok ebben az egy évben tőkájüknek 1/12-ed részét veszítették. A veszteség legnagyobb volt a nyomdákknál és a petroléumipárnál, az előbbieknél 38 százalék, az utóbbiaknál 30 százalék. Az átlagos osztalék a névértéknek 5-2 százalékat tette; ha azonban a szenvedett veszteségeket szintén levonásba hozzuk, azon kedvezőtlen eredményre jutunk, hogy az iparvállalatokba fetetett tőke csak 1-7 százalék járadékot hozott. Ezen évben az iparrészvénytársulatok jövedelméből jutalékra összesen 2-2 millió fordított, úgy, hogy a részvényesnek 100—100 korona részvényjádékára 36-1 korona jutalék esik.

Sörárpánk Németországban. Karlsruhei konzulátusunk 1901. évi jelentésében utal arra, hogy a német birodalmi sörgyárak a magyarországi árpát nem nélkülözhetik, mivel a mi árpánk előbb érven meg, a sörgyárak a malátakészítést már szeptember hó közepe táján kezdenek meg, míg a német birodalmi árpából a malátakészítést csak október hónapban kezdenek meg, ha csak nem akarják magukat kiténni annak, hogy a helyi árpák korábbi feldolgozása által gyöngébb minőségű malátát nyerjenek.

A központi vásárcsarnok árai. Szeptember 3-án. (Vámos és Bruszt hat. közv. üzleti jelentése.) Jelentésünk tárgyát képező három nap alatt az üzlet minden tekintetben kielégítő leolvasás volt. A hozatalok megfelelőek és a vételkedv is élénk, úgy hogy a piacra került áru azonnali elhelyezést nyert.

A sazoncikket képező gyümölcsök már nagy mennyiségben érkeznek és szép fajgyümölcs élénk keresletnek örvend és jó áron adható el, ajánlatos tehát a szállítás mielőbbi megkezdése.

Részleteiben a következőképp alakult az üzlet:

Husfélék: Vidékről marhabús már nagyobb mennyiségben érkezik, mint az előző hetekben, de számottevő és a piacra befolyást gyakorló mennyiségben még mindig nem. Ma vidéki marhabús eleje 62-72, hátulja 72-92 korona 100 kilónként. Szűrt sertések közül a hozatalok még mindig kicsinyek és még most is helyben szurott sertések gravitálnak a piacon. Ma I. rendű szalonnás sertések kilóját 1.04-1.10 koronával adtuk.

Tojásban az üzlet valamivel lanyhább mint a múlt héten volt. Ma I-a friss telt tojás 66-67, gyengébb minőségű és erdélyi áru 64-65, apadt 61-63, törött 42-44 koronát jegyzett eredeti lánként.

Tejtermékekben igen lanya az üzlet, minek oka főleg a gyümölcsszezonban keresendő és mivel a hozatalok jóval felülmúlják a keresletet, nagyobb vajtételek jönnek össze, mi természetesen árnyaltást von maga után. Ma elsőrendű tevaj 1.70-2.-, jó friss főzvaj 1.50-1.50 koronát jegyzett kilónként minőség szerint.

Előbaromfiban kielégítő üzlet folyik és szép hízott baromfi jó áron adható el. Ma elsőrendű rántani való csirke 0.90-1.20, sütni való 1.10-2.-, tyúk 2-2.40, kacsza hízott 3-4.40, sovány 1.60-2.20, lud hízott 6-10, sovány 4-4.80 koronát jegyzett páronként minőség szerint.

Vadfelekből a hozatalok kicsinyek, és a piacra kerülő kevés áru jó áron azonnali elhelyezésre talál. Ez idő szerint különösen nyulak iránt van élénk érdeklődés és ma nagy nyulak drbja 2.80-3.-, fogoly párja 1.80-2.-, fácán párja 4.50-5.- koronával kelt el, őzek kilója hosszan nagyság szerint 1.30-1.50 korona.

Gyümölcsfélékben rendkívül élénk és mozgalmas üzlet fejlődött ki az utóbbi napokban; gyümölcsfélék iránt jó az érdeklődés, de különös említést érdemel a szilvában levő szilárd irányzat. Szőlőből a hozatalok kielégítőek és szép száraz fajsúlyú áron adható el. Ma madlein 32-40, sászla 34-44, fehér mézes 28-36, opottó 24-28 fillért jegyzett kilónként. Szerb szilva vaggontételekben 15-16 koronával kelt el mm.-ként.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Készáru-üzlet.

A dolgok természetes következménye nem is lehetett más, mint a mai napon már is mutakozó növekvő kereslet. Amint mi már gyakrabban fejtegettük, a termelők céltudatos tartózkodása az árak javulását kell, hogy magával hozza, mivel a malmok az előre eladott nagyobb lisztmennyiségek nyersanyagának fedezéséről kénytelenek gondoskodni és magasabb árakat fogtak fizetni a hozatalok gyarapításának előmozdítására. Ma elkelt 36.000 mm. buza 5 fillérel magasabb áron.

Szeptember hó 2-án este 6 óráig szeptember hó 3-ig este 6 óráig

	érkezett	elment
buza	48946 mm.	525 mm.
rozs	2003 »	202 »
árpa	2844 »	305 »
zab	4277 »	145 »
tengeri	55 »	904 »
repce	1205 »	— »
liszt	— »	17907 »
korpa	— »	786 »

Buza új-áru.

Tiszavidéki: 500 mm. 81 k. 7.70 korona, 300 mm. 82 k. 7.45 korona, 200 mm. 82 k. 7.50 korona, 300 mm. 81 k. 7.50 korona, 100 mm. 80.5 k. 7.50 korona, 300 mm. 81.7 k. 7.50 korona, 300 mm. 82 k. 7.50 korona, 350 mm. 81.3 k. 7.50 korona, 500 mm. 81.5 k. 7.55 korona, 100 mm. 81.5 k. 7.45 korona, 200 mm. 81.5 k. 7.50 korona, 600 mm. 81.5 k. 7.35 korona, 250 mm. 81.5 k. 7.55 korona, 150 mm. 81 k. 7.55 korona, 1000 mm. 81 k. 7.55 korona, 100 mm. 81 k. 7.35 korona, 600 mm. 81 k. 7.50 korona, 100 mm. 81 k. 7.10 korona, 100 mm. 81.5 k. 7.50 korona, 100 mm. 81 k. 7.42 korona, 100 mm. 81 k. 7.45 korona, 100 mm. 81 k. 7.40 korona, 500 mm. 81 k. 7.55 korona, 300 mm. 81 k. 7.47.5 korona, 300 mm. 81 k. 7.50 korona, 200 mm. 80.8 k. 7.40 korona, 4000 mm. 80.5 k. 7.35 korona, 300 mm. 80.5 k. 7.47.5 korona, 800 mm. 80 k. 7.50korona, 100 mm. 80 k. 7.30 korona,

100 mm. 80 k. 7.30 kor., 100 mm. 80 k. 7.35 kor., 100 mm. 80 k. 7.45 kor., 100 mm. 80 k. 7.37.5 kor.,

Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 7.15 korona, 100 mm. 79.5 k. 7.15 korona, 100 mm. 79 k. 7.00 korona, 100 mm. 80 k. 7.00 korona, 100 mm. 78.5 k. 7.00 korona, 100 mm. 80 k. 7.00 korona.

Fejérmegyei: 1500 mm. 79 k. 7.10 korona.

Felsőmagyarországi. 200 mm. 80 k. 6.95 korona.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 82 k. 7.15 korona, 1300 mm. 81.5 k. 7.25 korona, 500 mm. 81 k. 7.30 korona, 500 mm. 81 k. 7.25 korona, 500 mm. 80 k. 7.10 korona, 800 mm. 80 k. 7.10 korona, 800 mm. 80 k. 6.90 korona, 200 mm. 80 k. 7.10 korona, 125 mm. 80 k. 7.25 korona, 250 mm. 80 k. 7.00 korona, 150 mm. 80 k. 7.10 korona, 100 mm. 79 k. 7.05 korona, 100 mm. 79 k. 6.95 korona, 300 mm. 79 k. 6.97.50 korona, 200 mm. 79 k. 6.97.50 korona, 200 mm. 79 k. 7.25 korona, 500 mm. 77 k. 6.97 korona, 100 mm. 78 k. 6.50 korona.

Becskereki: 4100 mm. 78 k. 6.95 korona.

Bácskai: 4000 mm. 78.5 k. 7.05 korona, 200 mm. 78 k. 7.32.5 korona.

O-Becsei: 3800 mm. 77.5 k. 7.20 korona.

Szt-Tamási: 2500 mm. 78 k. 7.32.5 korona.

Csuogi: 3000 mm. 78.5 k. 7.15 korona.

Zab: 100 mm. 5.50 korona, 125 mm. 5.25 korona.

Határidő-üzlet.

Amerika 1 centtel zárult tegnap este magasabban. Berlin pedig ma délelőtt fél márkával emelkedett. A nemzetközi piac szilárdabb hangulatahoz mi is csatlakoztunk és az ártolyamok — különösen pedig a kenyérmagvaké javulást mutat fel. Az irányzat a piacon határozottan szilárd és emelkedés várható.

Délben jegyez: októberi buza 6.77-78, áprilisi buza 7.04-05, októberi rozs 6.20-03, áprilisi rozs 6.20-21, októberi zab 5.47-48, áprilisi zab 5.63-64. 1903 májusi tengeri 5.37-38, augusztusi repce

Érték-tőzsde.

Érték-tőzsde: Osztrák hitelrészvény 687.25. Magyar hitelrészvény 785.75. Korona járadék 97.95. Leszámitoló bank 468.—. Jelzálog —.—. Rimamurányi —.—. Allamvasut 726.75. Déli vasut 74.25. Alpesek —.—. Városi villamos —.—. Közuti vasut —.—.

Zárlat: Osztrák hitelrészvény 687.25. Magyar hitelrészvény 785.75. Korona 97.95. Leszámitoló 468.50. Jelzálogbank 481.—. Rimamurányi 600.—. Allamvasut 726.50. Déli vasut —.—. Alpesek 378.—. Városi villamos 336.—. Közuti vasut —.—.

Laptulajdonos: csiktoplócai Lázár Elemér.

Telefonszámunk: 154.

REGÉNY-CSARNOK.

A nagybányai becsületbirák

Iria: L A S T.

18

— Az Odéon-hoz.

A bérkocsi lassu ügetéssel indult utnak. Csaknem ugyane pillanatban két telivér párisi, kifogástalanul öltözött gentleman lépett ki a szállodából és kocsiba szállva, halkán sugták a bérkocsinak:

— Látja ott azt a bárkát?

— Azzal a három urral?

— Igen. — Mit parancsolnak?

— Kövesse lépésről-lépésre.

— S ha ellent mondanék? Tisztességes ember vagyok, aki nem szeret rejtélyes dolgokba avatkozni.

Az egyik gentleman szigorú arccal emelkedett föl helyéről.

— Előre — szólta határozott hangon.

A bérkocsi szó nélkül engedelmessé vált. Sietve pattant föl helyére és gyors iramra ösztökölte elkinzött lovait. Pár perc múlva hátrafordult vendégeihez és jelentős szemhunyorgatással mondotta:

— Mindent értek, legyenek nyugodtak, uraim.

— Helyes, Delorme, nagyon helyes — hangzott a kocsi belsejéből.

Delorme, a kocsi ijedten rezzent össze.

— Hogyan, önök ismerik a nevemet?

— Elég, ne fecsegen . . .

De ha a rendőrség ügyes volt, Kundék kocsisa ellen sem lehetett kifogást emelni. A Pont Neufön többször visszatekintett, az érbeöntött lovaszobor, IV. Henrik király szobra előtt meg is

állott egy pillanatra, majd a Dauphin-utca elején egész határozottsággal jelentette utasainak:

— Uraim, önöket üldözik.

— Minket? — kérdezte Kund esodálkozva.

— Bizonyára önöket, miután jomagamat bármikor megtalálhatnak, ha ugyan keresnének.

— Es mit gondol, kik üldöznek bennünket?

— Azt magam sem tudom, egyelőre.

— Mindegy — szólta Kund teljes higgadtsággal.

— Aki keres, a színháznál megtalálhat.

— Gyorsabban hajtsak? Ha parancsolják, tíz perc múlva két utca előnyöm lesz fölöttük úgy, hogy sohasem érnek utól.

— Fölösleges, hajtson az előbbi iramban.

Nyolc óra elmúlt, a közönség sietve törtetett a színház belsejébe. A tolongásban se Kund, se társai nem vették észre, hogy mellettük két kísérőjük foglalt helyet.

Kund felállott és szeméihez emelte üvegét, mely a látesövek terén az Uchatius-ágyut képviselte. Végig kutatta a páholyokat, megvizsgálta az erkélyeket, sőt a karzatot is átkutatta.

— Nincs itt.

— Magam sem találom.

Sötét arccal, gyanakvó pillantásokkal néztek Blickre, ki teljes nyugodtsággal ült helyén.

— Ha Leone megcsalt volna . . .

— Légy nyugodt, Kund, légy hidegvérű. Leona megígérte és megtartja szavát.

Mintha visszhang lenne, a diszgyenyruhás teremszolga e pillanatban megjelent előttük és halk hangon kérdezte:

— Kund ur?

— Én vagyok.

A szolgál levelet vett ki zsebéből és tiszteletteljes meghajlással nyújtotta át:

— Levél a coulisseról.

Izgatottan tépte föl a borítékot.

Kedves barbárom,

Beváltom szavamat. Olvassa át a csatolt sorokat.

Leona.

A csatolt levélke rövid volt. Csak ennyit mondott:

Minden rendben. Kellő időben ott leszek.

Noblette.

Kund közelebb hajolt a szolgálhoz és hangját suttogásra fojtva kérdezte:

— A koszoru?

— Készen van.

— A virágok?

— Itt vannak.

— A klakk?

— Nyugodt lehet uram. Mi franciák, nagyon jól értjük már mindennek a módját. Nem első eselünk . . .

— Remélem . . .

— Sikerülni fog. Nem válaszol-e uram a coulisser-nak?

Tudassa, hogy itt vagyunk.

A szolgál meghajolt és távozni akart, de Blick magához intette és halk hangon kérdezte:

— A koszoru?

— Készen van.

— A virágok?

— Itt vannak.

— A klakk?

— Nyugodt lehet uram. Mi franciák nagyon értjük már mindennek a módját. Nem első . . .

— Barátaim?

— Semmit sem tudnak a dolgról.

Nem akarok a türelemmel visszaélni, de az igazság érdekében megmondom, hogy hasonló párbeszéd folyt le már előzőleg a szolgál és a kis gróf között.

(Folyt. köv.)

Fiókküzetünknel a ház lebontása miatt nagyon olcsó árak.

1 legujabb angol homespun női gallér 110 cm. hosszú, remek színekben ... 6.50 frt
 1 nagyon elegáns francia batiszt pongyola 4.50 «
 1 elegáns utcai ruhára való angol zephyr, minden hozzávalóval és díszszel... 2.50 «
 Legfinomabb francia battist teljes ruhára, minden hozzávalóval és csipkedíszszel 2.95 «
 Francia delein, remek színek és mintákkal,

egész pongyola vagy ruhára való, hozzávalóval és díszszel (7 m.) ... 4.- frt
 Legfinomabb Cloth, remek színekben, se-lyem fényű blousra, alsó szoknyára stb. alkalmas, 140 cm. széles, méterenkint70 «
 1 ablakra való csikos tunis-szövet függöny bordó, teget és krém színben ... 1.50 «
 Gyönyörű mintás csipkefüggönyök, m.-kint -20, -30, -35, -50, ... -60 «

1 legfinomabb cloth vagy cachmir-paplan 2 személyre való, minden színben ... 4.50 frt
 Paplanlepedő finom vászonzól... 1.80 «
 1 vég remek Herceg-vászon 30 rőf ... 5.25 «
 1 vég dunna-vászon 30 rőf ... 3.95 «
 1 vég finom chiffon 30 rőf ... 4.75 «
 1 vég lepedő-vászon varrás nélkül ... 7.50 «
 1 vég cérna-kanavász 30 rőf... 3.90 «

Vidékre utánvét mellett lelkiismeretes kiszolgálás.

Pártoljuk a magyar céget!

HERCZEG és HORVÁT

BUDAPEST,

VII., Kerepesi-ut 52. sz. a. Adria-szállóval szemben.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1902. szeptember 5-én.

Nemzeti színház.

Lilliomfi.

Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

Svíhákok.

Kezdeté fél 8 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

A cigánybáró.

Kezdeté fél 8 órakor.

URÁNIA.

Déliabók hazája.

Kezdeté fél 8 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Mandátum.

Kezdeté fél 8 órakor.

Fővárosi nyári szính.

Lámpa az ablakban.

Kezdeté fél 8 órakor.

Városligeti szinkör.

Demokrata.

Kezdeté 7 órakor.

A megszünt **HATSCHÉK MIKSA** cég tulajdonosa: **HATSCHÉK IZIDOR**, látszerész. Budapest. Ideiglenes helyisége: IV., Duna-utca 6. sz. (Klotild palota).

Színházi látesők 4 firtól feljebb. Kötő- és vadász- és verseny-távesők 8 firtól feljebb. Szemüvegek, orrszorítók és lorgnéták 1 firtól feljebb. Légnyommérők 4 firtól feljebb. Hőmérők 40 krtól feljebb. Orvosi hőmérők.

MŰSZEMEK dús választékban, málam minden fájdalom nélkül be is tételnek.)
 Allat- és bábszemek.

Jelmez és népviseletű fényképek (színes) nagyválasztékban. Fényképező gépek 2 firtól feljebb. Fényképezési felszerelések olcsó áráért.

Bizományi raktár:
 Kirchner-féle citera, gitár- és hegedű-húrok. Kötőanyagok (valódi párisi) szappan: „Savon perfectionné“ drbjá 30 kr, tucatja 3.40.

Alapított 1800-ban. Alapított 1800-ban.

Első hazai zongoragyár!

HEVESI BALÁZS utóda **HARKAI M.**

zongoragyáros, állami iskolák szállítója

ajánlja saját készítményű zongoráit, mely versenyez bármely külföldi zongorákkal.

Budapest, Deák-tér 6. szám. (Anker-udvar.)

Milleniumi nagy éremmel, kitűnő jó és szép munkahaladás, jó izlés, versenyképességért 1893. évi ipar-egyesületi ezüst-éremmel kitüntetve.

Elvállalok minden e szakmába vágó javítást, hangolást és levágást.

Mindenkinek ijesztője a szürke haj.

Számos szer less a szürke haj el-palástására hatástalanul elhaszná-lva. Sok kísérlet után végre sikerült **Huszár-féle**

Hajregenerator-ában egy hatásos szert találni, melylyel megszüntül a haj és szakáll a volt haj-szín, barna, fekete vagy szőke visszanyerhető anélkül, hogy a fejbőr és fehéreméa bepíszkódnék. 1 kis üveg 2 kor, nagy üveg 4 kor. 50 fillér.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerésznél Király-utca 12. sz., Dr. Egger Nádor-gyógytárában, Váci-körút 17. sz.

Legjobb árban veszem a forgalmi és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserélek, eladok

PRÜCKLER J. C.
BUDAPEST,
 IV., Koronaherceg-utca 3. szám.

KÁVÉ

tartós vászonzacsokban

3/4 kiló Cuba kávé frt 7.30

3/4 « Gyöngy kávé « 7.50

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-utca 4. sz. alatt.

Minden gondot és fáradságot megtakarítanak a t. butorevők, ha egy-szerűen a régi, elismert hírnevű

Sárkány és Schütz

butorcéghez,

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 12. szám alatt a New-York kávéházzal szemben

fordulnak, a hol is mindenkor dusan felszerelt raktára található a minden fajtájú masszív kivitelű butoroknak a legjutányo-sabb árakon irásbeli jótállás mellett.

Személyes meggyőződésre kéri fel a t. butorvásárló közönséget

Sárkány és Schütz

butorcég, kárpitosok és díszítők

Budapesten, VII., Erzsébet-körút 12. sz. a New-York kávéházzal szemben.

Kávé

4 és fél kiló vételnél, mely több fajta is lehet, elvámolva és bérmentve utánvétellel küld

1 kiló háztartási kávé ... frt 1.15 1.20 1.30
 1 kiló Cuba kiv. finom kávé ... « 1.40 1.60 2.-
 1 kiló Mocca-kávé ... « 1.40 1.60 2.-
 1 kiló Arany Jáva ... « 1.40 1.60 2.-
 1 kiló igen finom pörkölt kávé ... „ 1.30 1.60 2.-

Eisele-kávéraktár

BUDAPEST,

Nefelejts-utca 8-ik szám alatt.

Sanid labdacok befecskendezés nélkül!

A legmakacsabb heveny és idült folyásoknál legbiz-tosabb gyógyszer

férfiaknál és nőknél egyaránt biztos szer. — Egy üveg 100 labdacok tartalom-mal és használati utasítással 6 korona. — Vidékre 6 kor. beküldés mellett bérmentve vagy utánvétellel.

Kapható a „Magyar király“ gyógyszer-tárban

Budapesten, Marokkói-u. 2.

A legnagyobb világhírű cipő-áruház

Budapesten

Agulár Dávid

Erzsébet-körút

6/c szám.

Ingyen féltalp v. sarok v. bármily javítás. Ingyen színes vagy feketebőrkenőcs vagy suvíx. Tartósságáért irásilag jótallók.

Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Női-cipők: Zerge, cugos v. fűzős ... 3.- Zerge, gombos, kesztyűszar ... 3.30 Szere, lakki v. keztyűbőr, fűzős ... 3.60 Zerge v. színes kereszt-csattal ... 2.20 Lastin, szivalaku cugos ... 2.60
Férfi-cipők: Borjubőr, cugos, sima v. belétes ... 3.- Vix-calf, fűzős v. belétes ... 3.20 Föltűnő elegáns box-calf ... 4.- Pincércipő, alacsony sarok ... 1.20 Szegényeknek uri v. női cugos ... 2.80

Gyár saját háromemeletes házában, 80 lakóval, hol több, mint 100 munkást foglalkoztatok. Konkurencia ki van zárva. Vidéki meg-rendelésnél olyant küldök, mintha az illető kiválasztotta volna. Ár-jegyzék több 100 divatos ábrával bérmentve és ingyen.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Eladás nagyban és kicsinyben!

BUTOR-ELADÁS.

Dus választék szilárdgyártmányu asztalos és kárpitozott butorokban egyszerű és a legdiszesebb kivitelben.

Dósa Kálmán

asztalos és kárpitos, Budapest, Erzsébet-tér 18. szám, I. emelet.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Eladás nagyban és kicsinyben!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések árát előre kell fizetni. E rovatban minden szöveg egy sorra kerül. A hirdetés vastagabb betűvel és kiadó nélkül. Fővilágosítás alatt álló kis számot közlik vele. Levélbeli hirdetésekre pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldött. Vidékről igen kényelmesen beküldhető az apró hirdetések postautalványával, mert a postautalvány szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja az apró hirdetés árát. Apró hirdetések félével a kiadóhivatalban, Szentkirályi-u. 28. sz.

Egyházi szerek,
lobogók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók:
Szüts és társánál
Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

BUTOROK

uj, valamint csak kevésbé használtak, képek, varrógépek, perzsaszőnyegek, 1 fehér gyermek pólyaszekrény, órák, lámpák stb. stb. csodálatosan olcsón vásárolhatók Budapesten, VI., Gyár-utca 2., a Vakok intézetével szemben.

Használt
férfiruhákat, cipőket, fehérneműt, szőnyeget veszek legmagasabb árban. Singer, Lujza-utca 3.

Mindennemű tanszerek, füzetek, rajztömbök, festékek stb. olcsó áron kaphatók
BARTA LAJOS
papír-, író- és rajzszerszerezésében
Budapest, V. ker., Lipótkörút 20. szám.

Legjobban ajánlható
Szücs Lajos férfi-szabó mester, Budapest, Nyár-utca 8., aki 12 forintért jó szövetből és 15 forintért finom szövetből készít egy teljes férfi-öltönyt, felöltőt vagy téli kabátot mérték után, a legújabb divat szerint. Mielőtt ruhát rendel, sziveskedjék saját érdekében mintákat mértékvételi utasítással kérni, melyet rögtön ingyen küld.

BUTOR
készpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban **FUCHS BODOG-nál** kapható
Budapest, József-körút 26. szám.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége.
23227/902.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Ruttká állomásán a vendéglői üzletre 1902. december hó 15-től számítandó 3 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.
A vendéglőt bérbe venni óhajtok felhívhatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi szeptember hó 25-én déli 12 óráig a magyar államvasutak miskolci üzletvezetőség titkári hivatalához e cím alatt: «Ajánlat a ruttkai pályavendéglői bérletére 23227/902. számhoz lepecsételt borítékban tértívny mellett nyujtsák be. Az ajánlaton az aláírás két tanuval előttemezendő.
Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig bánatpénzképen 1000 azaz egyezer koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog. Takarékpénztári betétkönyvek nem fogadhatók el.
Az ajánlattevőket ezuttal figyelmeztetjük, hogy az étel- és ital-árjegyzéket a változott viszonyokhoz mérten újból fogjuk megállapítani.
A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.
A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételét nem fogjuk.
A magyar államvasutak miskolci üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre szabadon választhasson.
Miskolc, 1902f évi augusztus hó 26-án.

Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)

Szabadalmazott Sport-fénymáz.
Minden lehető színű fénymáz, mint pl. sárga, barna, bordeaux, vörös és legfinomabb fajta fekete fénymáz gyártok. Színes fénymázaim használásánál ugyanazon eljárás szükséges, mint a fekete fénymáznál, a dobozba egy csöpp víz öntendő, kis tiszta kefével a cipő bekenendő és egy másik tiszta kefével kifényesítendő. Ennek megtörténte után a cipők ujaknak megfelelnek. Világos fénymázaim nyers bőrkőnél is használhatók és pedig mindig csak ugyanazon eljárás, mint a fekete fénymáznál.
LUSTIG MIKSA
sport-fénymáz minden színben.
Gyár és raktár: Gyár-utca 43.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomag s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapnak mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, akik fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredményt nyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket.
Óreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, ahonnan a csomagot rögtön elküldik.

Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem tudja megnézni.
A levelet így kell címezni:
State Medical Institute, 75 Elektron Building, Fort Wayne Ind. Amerika.
A levelek mindig bérmentesítendőek.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.
123533/902.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1903. évben, illetőleg 1905. év végéig szükséges lámpa és lámpás alkatrészek szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.
Az ajánlatok legkésőbb f. é. szeptember hó 27-ének déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályához beterveztendő, a bánatpénz pedig f. é. szeptember hó 26-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.
A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a szállítási feltételek a magyar kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályának (Budapest, Andrassy-ut 73. sz.) megtekinthetők.
Budapest, 1902 augusztus hóban.

Az igazgatóság.
(Utányomat nem díjazatik.)

Box-Calf
borjubőr ma a világ legjobb és legtar-
tósabb bőre, nem kell vizelni, visel-
tében pedig szép és elegáns. Méré-
tüknek elegendő a lábunk pa-
piroson való körülrajzo-
lása. Kizárólag saját
készítmény.
Föltétlen jó
állás.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Borjubőr, stíma, strapára való 3.20. Borjubőr beté-
tes 3.—. Borjubőr bergstelger, gavallérlorma 3.20.
Box-calf, bergstelger, 15lűnő elegáns 4.—. Divatos
barna bagaria bergstelger, elegáns 4.—. Lakk,
cugos v. bergstelger 4.—. Női zerge cugos v. fűzős
3.—. Box-calf fűzős 3.50. Barna divatos fűzős
v. gombos 3.50. Lakk, cugos v. fűzős 3.50. Gyermek-
cipők 3 évi 1.—.
Nem tetszőt készséggel kicserélek.
Agulár Ede
Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 22. sz.
Az Uránia-színházzal szemben.

Rendkívül olcsó
Szt.-Lőrinczi
PORCELLÁN fest. GYÁR
Városi raktár:
Teréz-körút 32. szám.

Finom festés, 6 szem. 26 drb.	Elegáns, finom festés.
Étkező készlet, finom... frt 6.50	Tea-készlet, elegáns, 6 szem. ... frt 3.75
szegély ... " 8.50	ugyanaz 12 szem. " 7.—
rococo díszes festés, dus arany.: " 10.50	rococo díszes fest., dus aranyozás- sal 6 személyre ... " 4.75
12 személyre	ugyanaz 12 személyre ... " 8.—
Étkező készlet, fin. fest. arany: frt 20.—	Kávé-készlet, finom, 6 szem. ... " 3.75
dus aranyozással ... " 28.—	6 személyre ... " 4.75
Modern. Ujdonság! Elegáns.	Mocca-készlet platauval ... " 6.50
Étkező barok ibolyavirág dus arany.	Csiszolt fin. üvegkészlet 6 sze- mélyre " 9.50
6 személyre... frt 14.—	csillagvésett ... " 12.50
ugyanaz 12 személyre... " 30.—	Függő-lámpák, majolika 5 frrtól feljebb.
remek étkező minden minta nél- kül finom porcellán, szép fazon, dus arany. 6 személyre... " 16.—	35 cm. ernyő átmérő ... " 9.—
ugyanaz ... " 35.—	40 cm. " " ... " 15.—

Vidéki megrendelésnél kérjük a minta színezetét és virágját megnevezni.